

Perioada de raportare: 2023

Instituția:

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

Sector: Infrastructura de transport, Transport, Urbanism, Construcții și locuințe, Dezvoltare regională și locală, Infrastructura de apă și sanitație

Toate sumele se vor raporta în mil. EUR

I. Stadiul implementării asistenței externe

Stadiul implementării asistenței financiare externe*

Nr.	Donator/ Creditor	Denumirea proiectului/programului**	Perioada de implementare	Bugetul proiectului/ programului***	Contribuția donatorului/creditorului, inclusiv co-finanțarea de către alți donatori/creditori (se va specifica donatorul/creditorul, procentul și grantul sau împrumutul)	Contribuția Guvernului	Suma deburseată cumulativ****	Suma deburseată în 2023	
1	Banca de Dezvoltare a Consiliului European	Construcția Locuințelor Sociale II	2013-2023	22,40	Împrumut acordat de Banca de Dezvoltare a Consiliului European în mărime de 65% din bugetul Proiectului (13,4 mln EUR)	9,00	13,40	0,00	Construcții și locuințe
SUB-TOTAL Banca de Dezvoltare a Consiliului European				22,40		9,00	13,40	0,00	
1	Banca Europeană de Investiții (BEI)	Proiectul - Moldova Drumuri III Contract de finanțare N 81.723 Nr.20110650 din 25.06.2013	2013-2023	150,00	Împrumut	0,00	148,44	3,81	Infrastructura de transport
2		Proiectul - Moldova Drumuri II Contract de finanțare N 25.852 Nr.2010-0154 din 23.11.2010	2010-2023	75,00	Împrumut	0,00	70,37	1,61	Infrastructura de transport
3		Proiect Restructurarea Căilor Ferate Moldovenești Contractul de finanțare nr.84.909 din 26.09.2016 dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții privind infrastructura feroviară și materialul rulant al Republicii Moldova, ratificat prin Legea nr.298/2016 și intrat în vigoare la 13.01.2017	2016- prezent	50,00		0,00			Transport
4		Amendament din 17.12.2021 la Contractul de finanțare Nr.84.909 din 26.09.2016	2021- prezent	24,00	Împrumut	0,00	28,87	3,42	Transport
5		Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții „Moldova Solidarity Lanes, EFSF + Dedicated Investment Window 1”, semnat la 15.12.2023.	2023-2027	41,21	Împrumut	0,00			Transport
SUB-TOTAL Banca Europeană de Investiții				340,21		0,00	247,68	8,84	
1	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)	Proiectul de reabilitare a Drumurilor IV de Împrumut Nr. 45994 din 28.06.2013	2013-2023	250,00	Împrumut	0,00	123,51	34,57	Infrastructura de transport
2		Proiectul de reabilitare a Drumurilor III Acord de Împrumut Nr. 41442 din 29.10.2010	2010-2023	75,00	Împrumut	0,00	70,30	7,10	Infrastructura de transport
3		Acordul de Împrumut nr.44085 din 14.11.2014 dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, ratificat prin Legea nr. 22/2015 și intrat în vigoare la 20.03.2015	2015- prezent	52,50		0,00			Transport
4		Amendament N1 din 09.12.2021 la Acordul de Împrumut Nr.44085 din 14.11.2014	2021- prezent	23,50		0,00	29,41	3,97	Transport
5		Proiectul de reabilitare a Drumurilor IV, Acord de Grant Nr.45994 din 05.05.2015	2015-2022	6,88	Grant	0,00	6,88	2,07	Infrastructura de transport
6		Proiect Restructurarea Căilor Ferate Moldovenești Acord de Grant dintre RM, CFM și BERD Nr.44085 din 10.11.2015, pentru punerea în aplicare a sistemului informatic de management al energiei (EMIS) din Fondul Special al Acționarilor BERD, ratificat prin Legea nr.17/2016 și intrat în vigoare la 08.04.2016	2015- prezent	0,25	Grant	0,00	0,00	0,00	Transport
7		Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, „RLF – Răspuns de urgență – Căile Ferate din Moldova”, ratificat prin Legea nr. 351/2023, semnat la 27.06.2023	2023-2026	23,00	Împrumut	0,00	0,00	0,00	Transport
8		Acordul de grant „RLF – Răspuns de urgență – Căile Ferate din Moldova” dintre Republica Moldova, I.S. „Calea Ferată din Moldova” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, ratificat prin Legea nr. 385/2023, semnat la 27.06.2023	2023-2026	19,59	Grant	0,00	0,00	0,00	Transport
SUB-TOTAL Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare				450,72		0,00	230,10	47,71	
1	Banca Mondială	Proiectul de îmbunătățire a drumurilor locale. IDA Credit 5747-MD	2016-2023	70,05	Împrumut	0,00	64,70	8,21	Infrastructura de transport
2		Acordul de finanțare și Acordul de grant pentru Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova semnate la 21.04.2022, Acord de Finanțare ratificat prin Legea nr. 169/2022	2022-2027	46,50	44,1 Împrumut 1,5 Grant	0,88	0,49	0,42	Apă și sanitație
SUB-TOTAL Banca Mondială				116,55		0,88	65,19	8,63	
1	Agencia de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ)	Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova (MSPL)	2016-2023	39,80	39,80 Grant	0,00	39,80	1,00	Dezvoltare regională
SUB-TOTAL Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei				39,80		0,00	39,80	1,00	
1	Guvernul Federal German prin intermediul băncii KfW	Îmbunătățirea infrastructurii de apă în Moldova Centrală	2020-2025	28,05	25,00 Grant	3,05	1,46	0,58	Dezvoltare regională/ Apă și sanitație
SUB-TOTAL Guvernul Federal German prin intermediul băncii KfW				28,05		3,05	1,46	0,58	
TOTAL SECTOR				997,73		12,93	597,63	66,76	

Valorile sunt indicate în USD

Stadiul implementării asistenței tehnice externe*

Nr.	Donator/ Creditor	Denumirea proiectului/programului**	Perioada de implementare	Bugetul proiectului/ programului***	Suma deburseată cumulativ****	Realizări majore în 2023	
1	Programul USAID Reforme Instituționale și Structurale în Moldova (MISRA), Costurile de implementare a activităților de proiecte sunt acoperite 100% de donator	Dezvoltarea unui nou portal web cu documente normative în construcții (eDNC)	Noiembrie 2022-Iulie 2024	0,00	0,00	Elaborarea documentației tehnice și Procedurile Operaționale Standard (POS); Caiet de Sarcini elaborat, destinat dezvoltării Portalului documentelor normative în construcții (e-DNC), Institutul Sistemelor Informaționale „Portalul documentelor normative în construcții” și aprobarea Regulamentului privind funcționarea și administrarea acestuia, prin Hotărârea Guvernului nr. 78/2024	Urbanism
2		Ceștea Registrului de Stat al Documentației Urbanistice (RSDU)	Aprilie 2023 – aprilie 2025	0,00	0,00	Elaborarea Conceptului tehnic și a Regulamentului pentru dezvoltarea RSDU	Urbanism
3		Proiectul de asistență tehnică pentru implementarea Sistemului de Management Integrat (SMI), concept tehnic aprobat prin HG nr.126/2020	2022-2025	0,00	0,00		Transport
4		Elaborarea Metodologiei de calculare a tarifelor la serviciile prestate de către Agenția Națională Transport Auto	2023	0,00	0,00		Transport
5		Implementarea E-CMR în Republica Moldova	2022-2023	0,00	0,00		Transport
SUB-TOTAL Programul USAID Reforme Instituționale și Structurale în Moldova (MISRA)				0,00	0,00		
1	Agencia de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) Costurile asociate cu implementarea activităților de proiecte sunt acoperite 100% de donator	Elaborarea Metodologiei de calculare a tarifelor pentru transportul rutier de persoane prin servicii regulate	2023	0,00	0,00		Transport
SUB-TOTAL Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ)				0,00	0,00		
1	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)	(Grant) Acordul de grant nr.C32859/EBSF-2013-07-140 din 29.03.2016, dintre IS „Calea Ferată din Moldova” și BERD, (Suport pentru Restructurare) Contract Avision Limited (2021- prezent)	2016- 2021 2021- prezent	0,505	0,43		Transport

2		Acordul de grant nr C31530/CEID-2013-07-11 din 24.06.2015 (Suspenzi CFM în pregătirea și implementarea proiectului) dintre IS „Calea Ferată din Moldova” și BERD, semnat la 16.07.2015	2015- prezent	0,307	0,16	Transport
SUB-TOTAL Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)				0,81	0,59	
1	Guvernul Federal German prin intermediul băncii KfW	„ Îmbunătățirea infrastructurii de apă în Moldova Centrală, AMC 1	2021-2025	1,50	0,69	Apă și sanitație Activitățile indicate mai jos sunt destinate operatorilor ce gestionează serviciul de aprovizionare cu apă în orașele Strășeni și Călărași: 1. Oferirea suportului necesar în proces de reorganizare a operatorilor de apă din Strășeni și Călărași. 2. Sprijinirea cadrului instituțional pentru operarea spectacolului magistral Chișinău - Strășeni-Călărași prin elaborarea precontractelor necesare. 3. Elaborarea planurilor de afaceri pentru operatorii de apă din Strășeni și Călărași pentru perioadele 2024-2028. 4. Elaborarea Manualului de Proceduri Comerciale Standard pentru Călărași și Strășeni. 5. Elaborarea raportelor cu privire la reducerea volumului de apă ce nu a fost vândut. 6. Instruiri și workshop-uri cu scopul de creștere a capacităților.
SUB-TOTAL Guvernul Federal German prin intermediul băncii KfW				1,50	0,69	
TOTAL SECȚIUNEA				2,31	1,28	

*Tabelul se va completa în ordinea descrescătoare a bugetului proiectelor/programelor, iar în cazul asistenței tehnice nu se va include cooperarea bilaterală cu instituțiile omologhe din străinătate

**Denumirea proiectului/programului va fi indicată în conformitate cu Acordul de finanțare

*** În cazul în care valoarea Acordului de finanțare diferă de valoarea de referință (EUR), suma indicată se va converti la cursul mediu anual al BNM (<https://www.bnm.md/ro/conteni/ratele-de-schimb>)

**** Se va avea ca referință perioada cumulativă de la începutul implementării proiectului/programului, până la finalul perioadei de raportare

***** În cazul în care există proiecte finanțate din mai multe surse, acestea vor fi menționate separat în fiecare donator creditor

!NB! asistență (cooperare) financiară – suport financiar sub formă de împrumuturi, granturi, inclusiv livrări de bunuri și/sau lucrări pentru implementarea proiectelor/programelor;

asistență (cooperare) tehnică – suport sub formă de transfer de cunoștințe, inclusiv tehnologii, metodologii și tehnici în cadrul proiectelor/programelor.

II. Acorduri/amendamente negociate/semnate pe parcursul anului 2023

Nr.	Denumirea	Donatorul/Creditorul	Bugetul	Scopul	Perioada de implementare	Data semnării	
1	Acord de împrumut între Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului European LD 2152 (2023) pentru Proiectul „Locuințe publice III”	Banca de Dezvoltare a Consiliului European	20 mln EUR	Implementarea proiectului de construcție a locuințelor publice.	2024-2030	Aprobarea semnării Acordului de împrumut a avut loc prin HG Nr.188 din 13.03.2024 privind inițierea negocierilor și aprobarea semnării Acordului-cadru de împrumut dintre Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului European pentru Proiectul „Locuințe publice III”	Construcții și locuințe
2	Acord de Grant între Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului European LD 2152 (2023) GSF-1-G-MDA	Banca de Dezvoltare a Consiliului European	1 mln EUR	Implementarea măsurilor de eficiență energetică în cadrul proiectului de construcție a locuințelor publice.	2024-2030	Aprobarea semnării Acordului de Grant a avut loc prin Decretul Președintelui RM nr.1364-IX din 12.03.2024	Construcții și locuințe
3	Memorandum de înțelegere privind dezvoltarea portalului web cu documente normative în construcții (eDNC)	Programul USAID Reforme Instituționale și Structurale în Moldova	MISRA acoperi costurile asociate cu realizarea activităților	Îmbunătățirea accesului liber și gratuit, prin Internet, la toate documentele normative în construcții.	Noiembrie 2022 - iulie 2024	Semnat la data de 28.10.2022	Urbanism
4	Memorandum de înțelegere privind crearea Registrului de Stat al Documentației Urbanistice (RSDR1)	Programul USAID Reforme Instituționale și Structurale în Moldova	MISRA acoperi costurile asociate cu realizarea activităților	Îmbunătățirea procesului de emisie și transparență a actelor permisivive, precum și facilitarea accesului persoanelor fizice și juridice la datele privind dotarea localităților cu documentație de urbanism și amenajare a teritoriului actualizată.	Aprilie 2023 - aprilie 2025	Semnat la data de 28.10.2022	Urbanism
5	Acord de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind realizarea Proiectului „Moldova drumuri V”	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)	150 mln EUR	Reabilitarea și modernizarea sectoarelor de drum • M1, Chișinău - Leușeni - Codrul Nou - Sotoca - Unguri - frontiera cu Ucraina, cu o lungime totală de 85 km. • sectorul 2 al ocolirii or Chișinău, lungimea totală de 8 km.	După finalizarea de evaluare a Băncii urmează a fi anunțată organizarea licitației	Semnat la Londra la 22 ianuarie 2024, se planifică a fi ratificat în martie 2024	Infrastructura de transport
6	Memorandum de înțelegere dintre Programul USAID Reforme Instituționale și Structurale în Moldova (MISRA) și Agenția Națională Transport Auto (ANTA)	Programul USAID Reforme Instituționale și Structurale în Moldova (MISRA)	MISRA va acoperi costurile asociate cu realizarea activităților	Extinderea subiectului informațional „e-Autorizație Transport”, prin dezvoltarea și implementarea următoarelor funcționalități: modulul „Registrul Rutelor”; eliberarea autorizațiilor electronice cu semnătura digitală pentru transportul auto din interiorul țării; dezvoltarea funcționalităților adiționale pentru autorizațiile speciale de transport și dezvoltarea raportelor noi.	2022-2023	08.11.2022	Transport
7	Acord privind „Asigurarea demnității și rezilienței comunităților vulnerabile prin abilitare socio-economică”, pentru Regimul de Dezvoltare Nou Nr. MDAFC00222	People in Need Moldova	0,01	Acordarea de fonduri pentru implementarea proiectului „Asigurarea demnității și rezilienței comunităților vulnerabile prin abilitare socio-economică”.	01.06.2023- 30.11.2023	01.06.2023	Dezvoltare regională

III. Provoacări, realizări și recomandări

Comentarii succinte care sunt:
 - Provocarile în implementarea asistenței tehnice/financiare externe în sectorul coordonat, motivele tergiversării implementării, precum și recomandările pentru sporirea eficienței asistenței tehnice/financiare externe în sectorul coordonat;
 - Importanța asistenței externe în sectorul coordonat, inclusiv în contextul războaiului din regiune și a crizei energetice (valoarea adăugată);
 - Realizări majore în sectorul coordonat cu suport din asistența externă.

Domeniul	Provocări	Realizări	Recomandări
Construcții și locuințe	<ul style="list-style-type: none"> Inițierea alocării contribuției financiare ale APL-urilor; Tergiversarea executării lucrărilor de construcție din partea antreprenorilor. 	-	-
Dezvoltare Regională	<ul style="list-style-type: none"> Semnarea acordului adițional de cooperare și includerea Agenției Proprietăți Publice în calitate de viitor proprietar al apeductului magistral; Stabilirea relațiilor contractuale între viitorii proprietari ai infrastructurii de apă și operatori regionali prin semnarea precontractelor necesare; Inițierea procedurii de licitație pentru contractarea lucrărilor de construcție. 	<p>În cadrul proiectului „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova” o importanță deosebită a avut creșterea semnificativă a lungimii totale a apeductelor și rețelelor publice de distribuție a apei, precum și creșterea semnificativă a eficienței energetice a clădirilor publice.</p> <p>Au fost realizări s-au evidențiat următorii indicatori în Regiunea de Dezvoltare Centru:</p> <ul style="list-style-type: none"> În județul de aprovizionare cu apă îmbunătățită, cu acces la servicii a circa 46 393 persoane dintre care 22 243 băieți și 24 150 femei; rețea de canalizare îmbunătățită, cu acces la servicii a circa 2 223 persoane dintre care 1 030 băieți și 1 193 femei. În Regiunea de Dezvoltare Nord au fost înregistrați următorii indicatori: 84,9 km de rețea de aprovizionare cu apă îmbunătățită, cu acces la servicii a circa 55 030 persoane. În Regiunea de Dezvoltare Sud au fost înregistrați următorii indicatori: 75,1 km de rețea de aprovizionare cu apă îmbunătățită, cu acces la servicii a circa 7 174 persoane; 13,01 km de rețea de canalizare îmbunătățită, cu acces la servicii a circa 10 027 persoane. <p>În același proiect („Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova”), au fost implementate și proiecte de eficiență energetică, în special eficiența instituțiilor de învățământ după cum urmează:</p> <p>Regiunea de Dezvoltare Nord:</p> <ul style="list-style-type: none"> 2 instituții reabilitate energetic; <p>Regiunea de Dezvoltare Centru:</p> <ul style="list-style-type: none"> 4 instituții reabilitate energetic; <p>Regiunea de Dezvoltare Sud:</p> <ul style="list-style-type: none"> 2 instituții reabilitate energetic. <p>Deși impact al implementării proiectelor menționate, a fost redus consumul de energie, s-a remarcat sustenabilitatea și responsabilitatea față de climă și mediu, prin reducerea amprentei sale de carbon.</p> <p>„Îmbunătățirea Infrastructurii de Apă în Moldova Centrală” este un proiect regional finanțat de Guvernul Federal German prin intermediul KfW, și cofinanțat din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (FNDRL). Proiectul menționat este unul cu impact major, întrucât este menit să dezvolte sectorul de alimentare cu apă și sanitație prin asigurarea graduală a accesului la apă de calitate și sanitație din localitățile raionale Strîșeni și Călărăși, obiective prevăzute în Strategia Națională de Alimentare cu Apă și Sanitație 2014-2028. Proiectul vizează construcția conductei de apă Chîșinău-Strîșeni-Călărăși, investiții în dezvoltarea rețelei de apă municipală din orașele Strîșeni și Călărăși, precum și servicii de consultanță aferente.</p>	<p>Se recomandă creșterea numărului de granturi pentru infrastructura la scară largă pentru sporirea eficienței asistenței tehnice/financiare externe</p>
Apă și sanitație	<p>Proiectul „Îmbunătățirea Infrastructurii de Apă în Moldova Centrală”:</p> <ul style="list-style-type: none"> Majorearea costurilor investiționale necesare pentru construcția apeductului magistral, de la 12,5 milioane euro la 33 milioane euro; Stabilirea relațiilor contractuale între „Agenția Proprietăți Publice” și S.A. „Apă Canal Chîșinău”; <p>Proiectul „Securitatea Aprovizionării cu Apă și Sanitație în Moldova”:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tergiversarea implementării proiectului din cauza procedurii de selectare a experților, a companiilor pentru realizarea sarcinilor/ prestarea serviciilor repetate de mai multe ori. 	<p>Proiectul „Îmbunătățirea Infrastructurii de Apă în Moldova Centrală”:</p> <ul style="list-style-type: none"> Elaborarea proiectului detaliat pentru conducta principală de transport Chîșinău-Strîșeni-Călărăși; Efectuarea a 4 proiecte tehnice preliminare; Inițierea procedurii de expropriere; Reorganizarea operatorilor de apă din orașele Strîșeni și Călărăși. <p>Proiectul „Securitatea Aprovizionării cu Apă și Sanitație în Moldova”:</p> <ul style="list-style-type: none"> Încheierea contractului de elaborare a studiilor topografice, geotehnice și servicii de expertiză tehnică semnat în cadrul subproiectului „Extinderea și îmbunătățirea serviciilor de canalizare în or. Soroca”; Derularea procesului de achiziții pentru elaborarea studiului de fezabilitate și ESIA în cadrul subproiectului „Extinderea și îmbunătățirea serviciilor de canalizare în mun. Comrat”; Elaborarea ToR pentru ajustarea documentației tehnice de proiect și ESIA în cadrul subproiectului clusterul Prut r-1 Rîșcani; Semnarea contractului de ajustare a documentației de proiect în cadrul subproiectului extinderea și îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă în r-le Cahul și Valcănești. 	-
Transport	<p>La momentul actual Compania LLC TEMIRZHOL ZHONDIU efectuează lucrări de înlocuire a traverselor defecte, a materialului mărnat de cale, schimbătoarelor de cale, și de reconstrucție a liniilor de stație, însă lucrările executate deocamdată nu au fost prezentate (din motivul lipsei tehnicii de cale speciale, care nu a fost distribuită de către Compania nominalizată pe sectorul de construcție).</p> <p>Din aceste motive, la moment Calea Ferată din Moldova (CFM) achită doar deșeurile pentru materialele instalate, prezentat de Companie pe măsura pozării materialelor.</p> <p>În ceea ce privește asistența tehnică, a fost efectuată o plată în sumă de 19 965,92 euro în favoarea Consultantului, Companiei Avistum Limited în baza Contractului Nr. DTM44085/TCRS5032 din data de 19.08.2021 pentru susținerea misiunii „Calea Ferată a Moldovei”. Suma planificată pentru serviciile consultantului era mult mai mare dar, întrucât din acel moment și până la sfârșitul anului 2023, compania n-a reușit să-și îndeplinească sarcinile asumate din motive tehnice, producerea și îmbucarea unor volume mari de materiale tehnice din ținta rusă în engleză, precum ar fi reglementări, instrucțiuni, procese tehnologice aplicate la executarea reparațiilor mijloacii și capitale a suprastructurii căii și a materialului rulant), suma planificată n-a fost valorificată.</p>	-	-